

Anul V. Aiud, 21 Noemvrie 1929.

No. 47.

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.

UN NUMĂR 3 LEI.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, Ier. Ciungan, I. Ereazu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringenar
A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitetele școlare și
partic. 480 lei. Redacția și Administrația la Aiud, strada Unirii 46.

Societatea noastră de ajutorare.

Am înființat cu mult entusiasm acum-a doi ani această societate, menită să vină într'ajutorul urmașilor noștri în cele mai dureroase momente ale vieții lor. Cu multă mulțumire sufletească am primit rezultatul extrem de frumos al încasărilor din primul an de funcționare. Cu cotizații mici lunare — *plătite regulat* — s'a ajuns la *un sfert de milion* . . .

Văzând acest strălucit rezultat, spun sincer, că mi-am făcut cele mai frumoase iluzii asupra viitorului societății. Vedeam societatea sprijinită efectiv de întreaga învățătorimea din acest județ, creindu-și în scurt timp un fond puternic din care va putea să achite momentan ajutoarele după cazurile de moarte ivite în sânul membrilor ei.

Cu mult regret însă trebuie să spun, că n'au trecut nici doi ani dela înființarea societății și iluziile acele frumoase încep să se spulbere . . .

În acest an membrii societății și-au plătit taxele cu foarte mari întârzieri. Mai trist e însă, că cei mai mulți dintre membrii sunt în restanță cu taxele din

care cauză societatea nu a putut achita nici până astăzi ajutorul de înmormântare pentru cazul al III-lea de moarte.

Presidiul societății a făcut tot ce i-a stat în putere pentru încasarea acestor restanțe. Așa a înaintat tablouri la percepții, rugându-le să încaseze taxele dela membrii. Cele mai multe dintre percepții n'au încasat nimic, invocând plățirea neregulată a salariilor învățătoarești. Văzând, că nu se poate face încasarea restanțelor pe aceasta cale s'a apelat la membrii societății prin diferite circulări și scrisori speciale, dar nici așa nu s'a ajuns la rezultatul dorit. Cei mai mulți membrii nici după aceste demersuri n'au trimis nici-un ban la societate.

Mărturisim sincer, că nu ne-am așteptat la atâta nepăsare din partea membrilor învățători.

Pentru că numai nepăsarea poate fi la mijloc că nu se pot încasa aceste taxe minimale pentru societatea noastră filantropică. E mic salariul și neregulat se plătește el, dar totuși 100 lei poate plăti în termen de 30 zile și cel mai nevoieaș învățător.

Ori dacă nu se poate plăti deodată o sută lei, de ce nu se plătește aceasta sumă în două, trei... șapte rate, căci de când a fost scadent cazul al III-lea de moarte au trecut exact 7 luni.

Plătirea neregulată a taxelor nu numai că sînginește funcționarea regulată a societății, ci totodată expune pe urmașii membrului decedat de a nu li se putea achita ajutorul de înmormântare.

Un astfel de caz am avut acum decurînd. Regretatul Iulian Anghel, decedat la începutul lunei curente, încă a fost membru la societatea această, unde a plătit taxa numai pentru primul caz, iar pentru celelalte două cazuri n'a mai trimis nici-un ban, cu toate că a fost somat ca să facă acest lucru. Ne achitînd la timp taxele, nu li s'a putut acorda urmașilor lui nici-un ajutor.

Oare nici cazul acesta dureros nu va servi de învățătură numeroșilor restanțieri ai societății noastre de ajutorare?

Marian Sasu.

Plugarul luminat.

Ministerul sănătății și al ocrotirilor sociale într'un elan de insuflăre pentru luminarea sătenilor a instituit la departamentul său o direcție care va lua în amănunțită cercetare problema cultivării sătenilor și ca o vădită interesare a însărcinat pe marele scriitor *Libiu Rebreanu* cu conducerea ei.

S'a și vestit, că se vor aranja spectacole la Teatrul național din Cluj, la care vor participa sătenii din jurul Clujului.

Privim cu ochii buni aceste încercări — suntem tot în epoca încercărilor — însă ca profesioniști ce suntem în ogorul culturii, care e îndărătnic și nu vrea desțelinirea voim să spunem dela început că acțiunea va rămânea — baltă, ca multe alte încercări laudabile. Nu-l poți scoate pe satean din ale lui la el în sat, dar mi-te să-l chemi la Cluj, la Iași ori la București.

De câte ori s'a repetat axioma: Culturalizarea sătenilor nu se poate face decât în cadrul școlii primare. Recomandăm tuturor ministerelor și tuturor organelor de cultură să înceapă dela luminața aprinsă de școala primară, pe care o nesocotesc atunci când se îndreaptă spre Teatrul național în loc să treacă pragul școlii primare, să-i saneze relele, să-i înlăture piedecile, cari stau ca niște stânci enorme în drumul către țelul propus, de-a da lumină satelor.

D-lor miniștri de azi, de ieri și de mâine, dacă tot gândul Dv e îndreptat spre școala secundară și universitară, acordând elevilor internate, cămine, burse și celor dela primară nici o păreche de ghete pe lângă o impusă obligativitate ați putut face să avem azi o pletoară de aspiranți fără nădejde la funcții, căci la noi nu dorul de a se instrui duce la școala secundară ci dorul de a deveni un mic ori mai mare bugetivor, însă despre plugari luminați cari să ingrașe pământul cu produse chimice și să lucre cu mașini, nu cu trupul lui, nu se poate vorbi.

Întoarceți-vă gândurile spre școluța umilă din sat, să vedeți ce mare deosebire e între școala de oraș și de sat, înțelegând împrejurările în care se desfășură acolo munca de toate zilele. Faceți prielnică dezvoltarea școlii de sat, vedeți bine fără plugari luminați, merge rău agricultura, sursele țării se micșorează, tot mulgând vaca și neingrijind pășunea nu e minare că animalul slăbește.

Toma Cocișiu

Din greutățile și îndatoririle noastre.

Fără intențiunea de a întreprinde o anchetă și fără să mă gândesc vreodată că voi divulga ceva din intimitățile lor — ci numai din simpla dorință de a vedea cum se obișnuște într'o parte și cum într'alta — am luat parte la ședințele mai multor

cercuri culturale. În acelaș timp — observând procedeele dintr'un loc și altul — am auzit și păreri a o mulțime de colegi despre aceste cercuri culturale.

Dacă ar fi să fac o totalizare a acestor păreri — cu prea puține excepțiuni — apoi știți ce ar rezulta? Nimic altceva decât că acestea, nu sunt decât o „satară belea” pe capul nostru, că'i o pierdere de vreme, că mă gândesc cu groază la ele — dintr'un motiv sau altul — că suntem purtați pe drumuri când am putea face altceva mai bun și că în definitiv, ar fi de dorit să ne cam ierte Dl. cu acesta cercuri culturale, că ne ajunge nouă câte avem, ba ne mai și trece.

Nu știu cum, dar aceste păreri mi s'au părut foarte molipsitoare. Trec de la unul la altul și nu mică mi-a fost mirarea, când mi-s'a întâmplat să văd odată, cum aceste păreri erau împărtășite de membrii unui cerc întreg. Văzând cum stau lucrurile, mă întreb: Ce'i determină oare să creadă așa? Răspunsul mi l-am dat după o mică constatare.

Imi cer voie să asist și eu la ședința intimă și mi-se admite. Un coleg ce părea foarte obosit începe să cetească după un caet despre...

„Liniște, liniște vă rog”, rostea Dl. președinte din când în când, căci ce se întâmplă? O parte din ascultători vorbeau despre... întârzierea chitanțelor, altora li-se păreau lucruri perfect știute cele ce se spuneau, iar restul, își căutau cu nerăbdare foarte des ceasurile, încrunțându-se la minutare că nu se mișcă mai cu inimă.

„Vreți să mergeți undeva sau așteptați pe cineva” mă adresez eu celui mai apropiat. „Da de unde, masa, nenisorule. Pe la noi se dau niște mese!!! Vei vedeă, puțină răbdare numai. Da, da perfect, foarte bine a fost expus subiectul, să terminăm, ce mai atâta?” zise el amestecându-se în critică, deși așa putea spune nu știu ce, că el cu gândul la masă habar n'a avut de ce s'a vorbit. De ședința publică, nu mai spun nimic.

Așa dar m'am convins. Lipsa de activitate culturală îi făcea să le displac ședințele cercului lor, la care într'adevăr se pierdea timpul.

Că vor fi și pentru cineva o greutate, nu zic, dar ia să ne gândim puțin și la valoarea lor pe care, eu cred că nimeni nu li-o contestă. Căci să fim sinceri. Ne-am așezat într'un sat. Amărâta noastră de leafă, nu numai că nu ne permite luxul să ne mai cumpărăm câte o carte mai nouă din când în când, ba nu-ți ajunge nici să trăiești. Și atunci voie nevoie, fără să vrei, uiți și entuziasm și datorie și cauți să-ți satisfaci „instinctul conservării proprii”. Bibliotecă pedagogică n'ai nui-asa? Și chiar dacă ai, tot ai mai vrea să cetești o carte nouă; Dar de cele mai multe ori n'ai această bibliotecă pedagogică. Ce tefaci? este întrebarea. Cunoștințele — câte bruma au fost adunate — nu numai

că rămâi numai cu ele, dar par'că'i un făcut se duc și acestea pe unde au venit, că doar nu sunt legate. Și vrei nu vrei, întunecarea își face datoria și te pomenești nu peste mult timp, complect în stăpânirea ei. Apoi cum poți să dai altora tocmai ceea ce ți lipsește, cum poți să dai altora lumină când însuși ieși întunecat ?

Grija că se apropie ședința cercului îți aduce aminte că ai ceva de lucru. Ți s'a dat să dezvolti un subiect. Îți mai lași lucrurile personale și te apuci să-l faci, ba dorești să fie și ceva mai bine că de... doar nu ieși singur acolo. Îți faci apelul cunoștințelor — dacă nu le-ai mai îngrijit — pentru jumătate ți-se răspunde „absent”, pleci în căutarea lor, le mai găsești pe unele, mai vin și altele noi; te servești de ele și iață-te achitat de datorie. În acelaș timp, ai rămas și cu ceva. Chiar dacă n'ai de pregătit nimic, tot rămâi cu ceva de la o ședință intimă, unde se discută o chestiune sau alta în mod serios. Acestea pentru noi.

Nu trebuie să uităm însă, că noi trebuie să servim cauza sfântă a culturii neamului. În timpurile acesteia de perpetui lupte și prigoniri politice, când toată lumea este apucată de această febră „politică”, țăranul nostru s'a obișnuit să vadă în fiecare surtucar ce intră în satul lui un cerșetor de voturi, un viitor deputat, sau dacă nu, un țintaș de orice alt post politic, și mai mult decât orice, până n'ar începe să vorbească, par'că'l aude începând să ponegrească și să injure pe rivalii săi și să promită, marea cu sarea. Cum și-a ajuns scopul, nu-l mai vezi până la alte alegeri când vine iarăș să cerșească, dar de astă dată cu o schimonoseală în glas de milog prefăcut. Incolo, n'ai să vezi pe nimeni scoborând odată în mijlocul țărănilor cu intențiuni frumoase. Sufletul lui este injectat — de către aceia care își bat pieptul spunând că luptă pentru el — numai cu otravă.

Câtă mulțumire simte acest țăran, când din când în când vede că mai dau prin satul lui oameni cari nu-i mai cerșesc vot și cari nu bărfesc pe nimeni !

Îți va sorbi cu lăcomie sfaturile ce-i vei da și se va întoarce seara între ai săi cu oarecare ușurare în suflet. Nu mai vorbesc de producțiile ce se fac cu școlarii.

Dacă voui greși sau nu, eu nu știu ; dar totuș, îmi iau îndrăsneala și zic că ar trebui să mai facem și altceva.

A început să se vorbească acum de câtva timp, de politica pe care trebuie s'o facă învățătorii, ajungându-se la concluzia că trebuie să se facă „politică de breslă”. Nimic mai bun pentru noi; dar vorbind numai și scriind pe hârtie, n'o să ajungem la niciun rezultat. Fapte, să se treacă la fapte.

Cercurile culturale sunt primele grupări învățătoresci. Nu gălesc c'ar fi de loc rău, dacă președ. cerc. cult. — cari sunt

aleși dintre inv. mai bătrâni și poate și cei mai capacitați — ar lua pe lângă cond. cult. și conducerea politică a inv. din cercul lor. Li se cere însă un pic de spirit de conducere și voință de muncă, pentru că s'a observat, că cercul cultural, este ceea ce este președ. lui.

Se va face atunci două lucruri deodată și anume: I) Se va desfășura o adevărată activitate culturală și al II)-lea, strângându-ne rândurile, vom lupta cu mai multă tărie, pentru revendicarea drepturilor noastre recunoscute de toată lumea. Lupta trebuie să înceapă de la noi și încetul să ia proporții.

Ne-a fost deajuns; atâta umilire, nu mai vrem.

Și când toate acestea le va avză în vedere cercul cultural, mă întreb:

Va mai fi o pacoste pe capul nostru? Desigur că nu.

Măgina, 1929.

Gh. I. Popescu.

Un comunicat al Asociației Generale a învățătorilor din România

Primim:

Comitetul Central al Asociației Generale a Învățătorilor din România aduce la cunoștința membrilor săi c'a început și continuă cu stăruință o acțiune de convingere a factorilor hotărâtori dela conducerea Statului, ca prin bugetul viitor să se aducă situației materiale învățătorilor, îmbunătățirea cerută și așteptată de atâta vreme.

Conducera supremă a organizației noastre a arătat și va arăta celor cari au putința și datoria de a ne face dreptate și a salva școala că învățătorimea nu mai poate tolera să fie pusă pe picior de inferioritate, în privința salarizării chiar și față de jandarmi, că mizeriile morale și materiale pe care le îndură îiucid sufletul, tocmai în clipa când neamul românesc are mai multă nevoie de acest suflet și-l cere entuziast și viteaz.

Cei cărora învățătorii le au incredințat călăuzirea destinelor lor în grelele împrejurări de astăzi nu vor cruța nici o osteneală și vor întrebuița toate mijloacele legale pentru a obține satisfacția cuvenită celor mai buni și totuși mai umiliți dintre slujitorii patriei.

Avem nădejdea să găsim până în cele din urmă, înțelegere pentru cauza noastră care e însăși cauza școlii naționale căci nu se poate — fie și cu riscul unui oarecare mic

deficit în bugetul Statului să nu se acopere măcar ceva din enormul *deficit cultural* ce constituie pentru viitorii națiunii primejdia cea mai amenințătoare.

De vom vedea însă că și de astă dată nu se ține seamă de cererile învățătorimii, deși *nimeni* nu ar fi în stare să nege justețea lor și imperioasa necesitate de a fi satisfăcute cu un ceas mai înainte de a se fi prăbușit odată cu nădejdiile noastre ultimele puteri ale școlii vă vom chema pe toți să vă spuneți cuvântul cu mai multă hotărâre de sacrificiu ca niciodată.

Fiți deci gata pentru a răspunde la chemarea noastră ca o armată a ordinii, dar tot odată ca și o armată ce nu vrea să capituleze, ci să se apere și să birue.

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizaji.

No. 2598/1929

BCU Cluj - University Library Cluj
 Obiect: *Imbunătățirea manualelor didactice*

Punem în vedere membrilor corpului didactic primar, că Ministerul Instrucțiunii în dorința de a aduce o cât mai mare îmbunătățire manualelor didactice, face apel la cei ce se interesează de această problemă, să cerceteze cu deamănuntul toate manualele didactice și să semnaleze prin rapoarte personale Ministerului, toate erorile strecurate, bucățile incompatibile cu starea intelectuală a copiilor, toate pasagiile cari jicnesc morala și simțul de demnitate al poporului român, precum și defectele tehnice de execuție.

În baza constatărilor ce se vor face se va aviza la măsurile necesare de îmbunătățire în viitor.

No. 3894/1929

Obiect: *Asigurea imobilelor școlare.*

Intemeiați pe ordinul Onor. Minister Nr 134. 744/1929, punem în vedere tuturilor direcțiunilor școlililor primare și comitetelor școlare din Județ, că pentru imobilele școlare care sunt proprietatea comunelor, să nu mai facă asigurări contra incendiului la societățile particulare de asigurare, această cădere rămânând în sarcina primăriilor respective, asigurarea aceasta fiind obligatoriu conform ziselor texte de lege și plata primelor de asigurare fiind o cheltuială obligatorie ce urmează să fie înscrisă în bugetul comunelor.

Revizor. M. Sasu

**„Cooperativa Învățătorilor din județul Alba” AIUD.
 Librărie, Papetărie și Manufactură.**

Domnule Director Învățător !

Având în vedere începerea anului școlar cu onoare Vă atragem atențiunea asupra secției noastre de librărie, care este cea mai bine asortată cu *toate manualele de învățământ* și rechizitele de școală, — birou și imprimate școlare.

Cumpărând direct dela editurile și fabricile cele mai însemnate, cantități foarte mari de tot soiul de caete, rechizite școlare și de birou, ne aflăm în plăcuta situație de a Vă vinde calități mult superioare, cu prețuri mai eftine ca ori unde.

Nu cumpărați deci de ori unde calități inferioare cu prețuri mari !

Cereți dela noi cu toată încrederea orice articol aparținător secției de librărie și pelângă, că veți fi servit prompt *spriginii și comerțul Român* și *Instituția care este și a D'Voastră*.

Orice marfă ce nu Vă corespunde o primim înapoi !

La cărți și rechizite școlare cumpărate contra plată sau ramburs, Vă acordăm 10% reducere !

Vă atragem atențiunea în special asupra caetelor noastre, cari au o execuție foarte frumoasă ca exterior, cu copertă groasă și cu foi din hârtie velină, în toate filagele începând cu 6, 8, 10. etc. în toate liniaturile; dictando, caligrafie, aritmetică și albe cu prețurile începând dela Lei 1, 2, 3 etc.

Iată tabloul sumar al manualelor aflătoare în depozitul nostru :

1. **Abecedare**: Dr. Stroia — Crișan și soții; Petrescu — Dan; Stan — Ciorănescu; Dulfu — Cristescu; Chelaru — Ghiăț; Nisipeanu.

2. **Cărți de cetire pentru cl. II—VII**: Petrescu — Dan; Dulfu Chelaru; Sadoveanu — Stan.

3. **Gramatici**: Petrescu — Dan; Spulbereanu; Gărboviceanu — Chelaru.

4. **Aritmetici**: Petrescu — Dan; Dulfu, Biciulescu; Spulbereanu.

5. **Geografii**: M. Sasu (Geogr. jud. Alba); Petrescu — Dan; Dulfu — Cristescu; Costescu — Stoinescu.

La cerere putem servi și cu manuale de alți autori.

Rugându-Vă pentru sprijinul prin Onoratele D'Voastre comande, Vă asigurăm, că le vom efectua spre deplină mulțumire.

Vă salutăm cu toată stima.

Cooperativa Învățătorilor
 AIUD.